

ISSN 0973-3264

ପ୍ରତ୍ୟାମନ

ପ୍ରଥମ ଫଲ୍ଗୁନୀ - ୨୦୨୦

(ଜୋନୁଯାଗା - ମାର୍ଚ୍ଚ)

ପନ୍ଦିତନାୟକ ବିଶ୍වବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରକାଶନ

ସୂଚୀପତ୍ର

କ୍ର.ନଂ.	ବିଷୟ	ଲେଖକ	ପୃଷ୍ଠା
ପ୍ରବନ୍ଧ ଓ ସମାଲୋଚନା ବିଭାଗ :-			
୧-	ଏକବିଂଶ ଶତାବୀରେ ଆମ୍ବଳୀବନୀର ଆବଶ୍ୟକତା	ଡ. ନାରୁ ହାଁସଦାସ	୧
୨-	ଓଡ଼ିଆର ସାଂସ୍କରିକ ବିଭାଗ	ଡକ୍ଟର ଶୁକ୍ଲମୁଖ ମେହେର	୨
୩-	କବି ସାତାକାନ୍ତ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ମିଥ୍ କାବ୍ୟୋପଳଞ୍ଜି - ଆରଦୁଶ୍ୟ	ସୋମନାଥ ପଧାନ	୧୧
୪-	ଆଶ୍ଵତ୍ତୋଷକ କବିତାରେ ସମକାଳୀନ ବାସ୍ତବତାର ରୂପାୟନ	ଡ. ସୁଶାର କୁମାର ପଣ୍ଡା	୧୨
୫-	ସାରକା ମହାଭାରତରେ ଧାର୍ମିକ ଚେତନା	ଉପାସନା ପାଣିପ୍ରାହୀ	୧୪
୬-	ଏକବିଂଶ ଶତାବୀର ଓଡ଼ିଆ ସ୍କ୍ରିପ୍ଟରରେ ଦାଦନ ସମସ୍ୟା : ଏକ ଆଲୋଚନା	ସୁମତ୍ର କୁମାର ତୋର	୧୬
୭-	ପୂର୍ଣ୍ଣାନନ୍ଦ ଦାନୀଙ୍କ ଗଛର ରାଷ୍ଟ୍ରା ଓ ଶୈଳୀ	ଅମରେଶ ଠାକୁର	୧୮
୮-	ଉତ୍ତର ଅଣ୍ଟା ଓଡ଼ିଆ ନାଟକରେ ପ୍ରତୀକର ସାର୍ଥକ ରୂପକାର : ନାୟକର ପ୍ରମୋଦ କୁମାର ତ୍ରୁପାଠୀ	ଦୀପଶିଖା ସୋହେଲା	୧୯
୯-	ମାନସିହଙ୍କ କବିତାରେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ରୂପ	ଡ. ନମିତା ପ୍ରଧାନ	୨୪
୧୦-	ଲୋକପୀଠରେ ବିମ୍ବାପନ	ସୁଜାତା ସାହାଣୀ	୨୬
୧୧-	ଓଡ଼ିଆ କବିତାରେ ପ୍ରଗତିବାଦୀ ଚେତନା (୧୯୩୪-୧୯୪୭)	ପ୍ରିୟକା ସ୍କାର୍	୨୭
୧୨-	ଗାନ୍ଧିକ ଶୌରହରି ଦାସଙ୍କ ଗଛ ସଂକଳନ “ଆକାଶ ଦିନେ ନୀଳ ଥିଲା” - ଏକ ଅଧ୍ୟୟନ ।।	ଚିନ୍ମୟ ସାହୁ	୨୦
ଗଜ୍ଜ ବିଭାଗ :-			
୧୩-	ବାପାଙ୍କ ପଟେ	ପଦ୍ମନୀ ପଣ୍ଡା	୨୭
୧୪-	ସୁର୍ବ୍ରଷ୍ଟି	ସତ୍ୟନାରାୟଣ ଠାକୁର	୨୮
୧୫-	ସ୍ବାରମାନ	ମାଧବାନନ୍ଦ ପାତ୍ର	୨୯
୧୬-	ରୂପାତର	ରୋହିତ କୁମାର ଦାଶ	୨୯
କବିତା ବିଭାଗ :-			
୧୮-	କ୍ୟାମ୍ପସରେ ଶୀତ	ଡ. ଅଶ୍ଵିନୀ କୁମାର ରାୟ	୧୩
୧୯-	ଇତ୍ସରମାନେ	କଷ ମିଶ୍ର	୧୪

ପ୍ରଦର୍ଶ ଓ ସମାଲୋଚନା ବିଭାଗ

ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଆମ୍ବଜୀବନୀର ଆବଶ୍ୟକତା

୭. ନାହୁ ହାଁସଦାୟ

ଆଜିର ସମୟକୁ ବିଜ୍ଞାନର ସମୟ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ଏହାକୁ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ସରନେଟ, ଯୁଗ, ବିଶ୍ୱଗ୍ରାମର ଯୁଗ, ସହରୀକରଣର ଯୁଗ ଏହିପରି କେତେ କ'ଣ କୁହାଯାଇଥାଏ । ଏତେବେଳେକୁ ଏହି ମନୁଷ୍ୟ ଉନ୍ନତିର ଚରମ ସାମାରେ ପରାର୍ପଣ କରୁଥିବା କଥା ଘୋଷଣା କରୁଅଛି । କିନ୍ତୁ ଏତେ ସବୁ ସବେ ମଧ୍ୟ ତାହା ପାଖରେ ଅସମାହିତ ପ୍ରଶ୍ନ ରହିଯାଇଛି । ଯାହାର ଭତ୍ତର ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଖୋଜି ରଖିଛି । ସେହି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ନିଜ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମନ ଭିତରେ ଉଚିତମାରୁଥିବା ଅନେକ ପ୍ରଶ୍ନ ଏହି ଯେପରିକି ମୁଁ କିଏ ? କାହିଁକି ଏଇ ଜଗତକୁ ଆସିଛି ? ଏଠାକୁ ଆସିବା ପରେ କ'ଣ ମୁଁ ପାଇଛି ? କ'ଣ ହରାଇଛି ? ଏହିପରି ବହୁତ କିଛି । ଏହି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଭତ୍ତର ଖୋଜିବାକୁ ଯାଇ କେତେ ଶାସ୍ତ୍ର, ପୁରାଣ, ବିଭିନ୍ନ ଗ୍ରହିଣୀ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ଏହି ପ୍ରଯାସର ପରିଣାମରୁ ମଧ୍ୟ ଆମ୍ବଜୀବନୀ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରେ । ସାହିତ୍ୟର ଅନ୍ୟ ବିଭାଗ ଦୂଳନାରେ ଏହା ଅର୍ବାଚାନ ହୋଇଥିଲେ ହେଁ ପାଠକ ମହିଳରେ ତଥା ସମାଜରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନ ଲାଭ କରି ସାରିଥାଏ । ତାହା ହୋଇନଥିଲେ ଆଜି ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ସମାଜର ଆଗଧାଡ଼ିର ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ରଚନା କରାଯାଉ ନଥାନା ।

ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରର ଦେବ୍ତା ଦଶକ ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ବହୁ ଆମ୍ବଜୀବନୀ ଲେଖାଯାଇଛି । ସମାଜର ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଗରେ ମଣିଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ନିଜର ଆମ୍ବଜୀବନୀ ରଚନା ପାଇଁ ଏକ ପ୍ରବଣତା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ଅବଶ୍ୟ ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏପରି କିଛି ମହାନ ବ୍ୟକ୍ତି ଅଛନ୍ତି ଯେଉଁମାନଙ୍କ ଆମ୍ବଜୀବନୀ ସାଂପ୍ରତିକ ସମାଜ ମଣିଷ ପାଇଁ ଦିଗଦର୍ଶକର ଭୂମିକା ନିର୍ବାହ କରିପାରିବ । ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନର ଅଭିଜ୍ଞତା ଓ ଉପଲବ୍ଧ ଆଗାମୀ ପିଢ଼ି ପାଇଁ

ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ପ୍ରେରଣାର ଉପ୍ରେତ୍ସବ ହୋଇପାରିବ । ତେବେ କିଛି ଆମ୍ବଜୀବନୀରେ ନିଜ ନାୟକପଣ ସାବ୍ୟସ୍ତ ନିମିତ୍ତ ଆମ୍ବଜୀବନୀ ରଚନା କରିଥାନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟ କାର୍ଲୀଜଲଙ୍କ ପରି ଚିତ୍ରାନାୟକ ମହାପୁରୁଷମାନଙ୍କ ଜୀବନୀରୁ ଉତ୍ତିହାସର ପ୍ରକୃତ ସତ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇଥାଏ ବୋଲି ମତ ଦେଇଥାନ୍ତି । ତେବେ ସେ ଯାହା ହେଉ ଆମ୍ବଜୀବନୀ ରଚନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ଆବୋଦ ଦୂର୍ବଳ ନୁହେଁ । ଅବଶ୍ୟ ବିଗତ ଦେବ୍ତାଦଶକର ଯେତେ ଆମ୍ବଜୀବନୀ ରଚନା କରାଯାଇଛି, ତନ୍ମଧରେ ଅଧିକ ଆମ୍ବଜୀବନୀ ହେଉଛି ଶିକ୍ଷାବିତ୍ତମାନଙ୍କର । ଏହି ସମୟସୀମା ମଧ୍ୟରେ ରଚିତ ହୋଇଥିବା କେତୋଟି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆମ୍ବଜୀବନୀ ହେଉଛି-କରୁଣାକର ସୂପକାରଙ୍କ ‘ସାଧାରଣ ପୁରୁଷ’ (୨୦୧୧), ପ୍ରଫେସର ପାଠୀ ପତ୍ରନାୟକଙ୍କ ‘ଜୀବନର ଚଳାପଥ’ (୨୦୦୮), ପ୍ରଫେସର ଶରତଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଧାନଙ୍କ ‘ସାହିତ୍ୟର ସେବାୟତ’ (୨୦୧୧), ପ୍ରଫେସର ଗଙ୍ଗାଧର ବଳଙ୍କ ‘ଶିକ୍ଷାବିତ୍ର ଆମ୍ବଲିପି’ (୨୦୧୩), କବି ଜୟନ୍ତ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ‘ପାହିନି ରାତି’ (୨୦୧୨), ବରେତ୍ର କୃଷ୍ଣ ଧଳଙ୍କ ‘ମୋ ଜୀବନ କାହାଣୀ’ (୨୦୧୩) ପ୍ରତିଭା ରାୟଙ୍କ ‘ପଦ୍ମ ପତ୍ରରେ ଜୀବନ’ (୨୦୧୪), ଡାକ୍ତର ସିନ୍ହୁ ପଣ୍ଡାଙ୍କ ‘ଜୀବନର ଦେଉ’ (୨୦୧୪), ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ ସାମଳଙ୍କ ‘ଅଳିଭା ଅନୁଭବ’ (୨୦୧୪), ବଲରାମ ମିଶ୍ରଙ୍କ ‘ଆଜିବି ମନେପଡ଼େ’ (୨୦୧୪), ଗୁରୁରମଣୀ ରଞ୍ଜନ ଜେନାଙ୍କ ‘ରେମୁଣାରୁ ରେମୁଣା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ’ (୨୦୧୪), ଦାର୍ଶନିକ ଗଣେଶ୍ୱର ଦାସଙ୍କ ‘ମନେପଡ଼େ’ (୨୦୧୪), ଡାକ୍ତର ଜ୍ୟୋତିରଞ୍ଜନ ପଣ୍ଡାଙ୍କ ‘ଚଳାବାଟ’ (୨୦୧୪), ଉମେଶ ପତ୍ରୀଙ୍କ ‘ଧୂଳି ମାଟିର ଜୀବନ’ (୨୦୧୪), ରନ୍ଧାକର ଚଇନିଙ୍କ ‘ଜୀବନର କମାର ଶାଳ’ (୨୦୧୪), ଶାତନ୍ତ୍ର କୁମାର ଆଚାର୍ୟଙ୍କ ‘ମୋ ଜୀବନ ଅନ୍ୟ ଏକ ଉପନ୍ୟାସ’ (୨୦୧୪), ଶୁଭେନ୍ଦୁ ମୋହନ

ଶ୍ରୀଚନ୍ଦ୍ରନାଥ୍ ହଙ୍କ 'ମୁଁ ମୋର ମାତୃଭାଷା; ମୋ ଜୀବନ' (୧୦୧୪), କୃଷ୍ଣ ଚରଣ ବେହେରାଙ୍କ 'ଆଖୁର ଦେଖା ପ୍ରାଣର କଥା', ସାତକଣ୍ଠ ହୋତାଙ୍କ 'ଦୀର୍ଘ ରୋମାଞ୍ଚକର ଯାତ୍ରା', ଗୁଣନିଧି ମହାପାତ୍ରଙ୍କ 'ମୋ କଥା ମୋ ବ୍ୟଥା', ସଂଘମିତ୍ରା ମିଶ୍ରଙ୍କ 'ସଦିକୁଳାର ସହସ୍ର ଧାରା' (୧୦୧୫), ଦୀନବନ୍ଧୁ ଦାସଙ୍କ 'କଲାକାରର କାହାଣା' (୧୦୦୦), ତାତ୍କର ବାଣୀଦେବୀଙ୍କ 'ଅକିଞ୍ଚନର ଜୀବନସ୍ତତି' (୧୦୦୦), ମଞ୍ଜୁଲୁ ଚରଣ ବିଶ୍ଵାଳଙ୍କ 'ହଜିଲା ଦିନର ସ୍ମୃତି' (୧୦୦୦), ଜଗନ୍ନାଥ ମହାତ୍ମିଙ୍କ 'ମୋ ଜୀବନ କଥା' (୧୦୦୧), କାଳି ପ୍ରସାଦ ମିଶ୍ରଙ୍କ 'ଆସୁକଥା' (୧୦୦୧), ଗିରିଜାରୂପଣ ପତ୍ନୀଯକଙ୍କ 'ଜୀବନର ବାଟେଗାଟେ' (୧୦୦୧), ହୃଦାନନ୍ଦ ରାୟଙ୍କ 'ଜାଣେ ଅନୁଭବୀ ଅନୁଭବରେ' (୧୦୦୨), ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ଶତପଥୀଙ୍କ 'ପ୍ରେମ ଓ ପ୍ରତାରଣା' (୧୦୦୩), 'ପ୍ରେମ ଓ ପରିତାପ' (୧୦୧୦), 'ଶୈଶବରୁ ଅବସର' (୧୦୧୩)।

ଏହି ଆଲୋଚନା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆୟୁଜୀବନୀର ଆବଶ୍ୟକତା କଥାବସ୍ତୁ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନିମ୍ନରେ ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଅଛି । ମନୁଷ୍ୟ ଜୀବନରେ ସଂଗ୍ରାମର କଥା :-

ସଂଗ୍ରାମ କରିବା ହେଉଛି ବୋଧହୂଏ ଏହି ସୃଷ୍ଟିର ନିୟମ । ସୃଷ୍ଟିର ପ୍ରତିକ୍ଷେତ୍ରକୁ ଅନୁଧାନ କଲେ ପ୍ରତି ଛତ୍ରେ ଛତ୍ରେ ଏହାକୁ ଅନୁଭବ କରାଯାଇପାରେ । ତେଣୁ ସୃଷ୍ଟିର ଏହି ନିୟମରୁ ମନୁଷ୍ୟ ଅବା ଅଲଗା ହୋଇଥାନ୍ତା କିପରି ! ସେ ମାତୃଗର୍ଭରୁ ଭୂମିଷ୍ଟ ହେବା ପରରୁ ସଂଗ୍ରାମ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଇଥାଏ । ଏହା ତାହାର ଜୀବନ ଥିବାଯାଏ ଅହରହ ଛଲୁଥାଏ । ଏହି କଥାର ସତ୍ୟତା ସାମ୍ପ୍ରତିକ ସମୟରେ ରଚନା କରାଯାଇଥିବା କେତେକ ଆୟୁଜୀବନୀଙ୍କୁ ଅବଲୋକନ କଲେ ତାହା ଆପେ ଆପେ ବାରି ହୋଇପଡ଼େ । ଯଥା-

(କ) ଜଣେ ବଣା ବାଟୋଇର କାହାଣୀ (୧୦୧୩) ।

ଏହି ପୁସ୍ତକଟି ପ୍ରଫେସର ବୈଷ୍ଣବ ଚରଣ ସାମଳଙ୍କ ଆୟୁଜୀବନ କାହାଣୀ । ଏଥରେ ସେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ତାଙ୍କର ଜନ୍ମହୂଏ ୧୯୧୯ ମସିହା ଫେବୃଆରୀ ମାସ ୨୭ ତାରିଖରେ ଅବିଭବ ଜଟକ ଜିଲ୍ଲାର ତାରିଗ୍ରାମରେ । ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ନାମ

ଶ୍ରୀବସ୍ତ୍ର ସାମଳ । ତାଙ୍କର ଯେତେବେଳେ ଚତୁର୍ଥୀ/ପଞ୍ଚମ ଶ୍ରେଣୀ, ସେତେବେଳେକୁ ସେ ପିତାଙ୍କ ହରାଇଥିଲେ । ତେଣୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଅନେକ ଦୃଷ୍ଟି କଷି ଭିତରେ ସେ ପାଠ ପଡ଼ିଥିବା କଥା ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ଆର୍ଥିକ ଦୁଇବସ୍ତ୍ରୀ ସକାଶେ ହିଁ ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟିକା ଲାଭ କରିପାରି ନଥିଲେ । ସେ ପଢା ବନ୍ଦ କରି କିଛି ଦିନ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକଙ୍କା କରିଛନ୍ତି । ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଟେଲିକମ୍ ବିଭାଗରେ ଚାକିରୀରେ ଯୋଗଦାନ କରିଛନ୍ତି । ଅର୍ଥାତ୍ ତାଙ୍କ ଜୀବନରେ ସେ ଛୋଟବେଳେ ସଂଗ୍ରାମ କରି ଆସିଥିବା କଥା ଉଲ୍ଲେଖ କରିଅଛନ୍ତି ।

(ଖ) ନିଜକଥା (୧୦୧୩) :

ଏହା ପ୍ରାଥମିକ କବିତା ବାରିକଙ୍କ ଆୟୁଜୀବନୀ । ଏଥରେ ସେ ନିଜ ସମୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାକୁ ଯାଇ ତାଙ୍କ କଥା ସାନଭାଇ ତପନର ମୃତ୍ୟୁ ପାଖରୁ ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି । ସେହିପରି ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ତାଙ୍କ ବୋଉଙ୍କ ହରାଇଥିବା କଥା କହିଅଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଅଭାବର ସଂସାରର କଥା ବଖାଣିଛନ୍ତି । ଘରେ ଗାଇମାନଙ୍କ ଯନ୍ତ୍ର ବାପା କିପରି ନେଉଥିଲେ ଏବଂ ପରେ ସେମାନଙ୍କୁ ବିକିବା ଅବସରରେ ସେ କିପରି କାହିଁ ପକାଉଥିଲେ ଏସବୁ ନିଶ୍ଚଯ ତାଙ୍କ ଜୀବନ ସଂଗ୍ରାମର କାହାଣୀ । ପରେ ପରେ ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ଜେଜେମାଙ୍କ ଦେହାନ୍ତ ଘଟେ ଏତେବେଳେ ମଧ୍ୟ ଘରର ଆର୍ଥିକ ଅଚଳବସ୍ତ୍ର ହେବୁ ଉପସୂଚି ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଇ ପାରିନିଥିବା କଥା କହି ଅଛନ୍ତି । ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରତି ପାହାଚରେ ସେ କିଛି ନା କିଛି ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଅବା ଯାତନାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଏହି ଯାତନାକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିବା ସକାଶେ ସଂଗ୍ରାମ ହିଁ ଏକମାତ୍ର ପରା ।

(ଗ) ପଦ୍ମ ପତ୍ରରେ ଜୀବନ (୧୦୧୪) : ଜନ୍ମ ତା ୨୧୧୧୯୪୪

ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଅନ୍ୟତମ ସାହିତ୍ୟ ସାଧକ ପ୍ରତିଭା ରାୟଙ୍କ ଆୟୁଜୀବନୀ 'ପଦ୍ମ ପତ୍ରରେ ଜୀବନ' । ଏଥରେ ସେ ନିଜ ସମୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାକୁ ଯାଇ କହିଛନ୍ତି- ସେ ଏକ ବୈଷ୍ଣବ କରଣ ପରିବାରରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଯେଉଁ ପରିବାରରେ ଝିଅମାନଙ୍କୁ ବହୁ କଟକଣା ଭିତରେ ରହିବାକୁ

ପଡ଼ୁଥିଲା । ଏପରିକି ସେମାନଙ୍କୁ ଗ୍ରାମ ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ କାହା ଘରକୁ ଯିବାର ସ୍ଵୀଚ୍ଛା ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ପ୍ରତିଭା ରାଯ ପରିବାରର ଏହି ନିଯମକୁ ନମାନି ଗ୍ରାମର ଅନ୍ୟ ସାଙ୍ଗ ମାନଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇଛନ୍ତି । ଏହା ଅତି ସାଧାରଣ ପରିକା ଲାଗୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ହୋଟ ଝିଅଟି ସକାଶେ ଏକ ବଡ଼ କଥାଟିଏ ଥିଲା । ତାହା ତାଙ୍କ ପାଇଁ ନିଶ୍ଚୟ ଏକ ସଂଘର୍ଷ ବା ସଂଗ୍ରାମ ହିଁ ଥିଲା ।

(ଘ) ସଦିଜ୍ଞାର ସହସ୍ରଧାରା (୨୦୧୪) : ଜନ୍ମ ତ ୨୦୧୩୧୯୫୩

ଏହା ପ୍ରଫେସର ସଂଘମିତ୍ରା ମିଶ୍ରଙ୍କର ଆମ୍ବଜୀବନୀ ପୁସ୍ତକ । ଅଥରେ ସେ ନିଜ ସମୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରନ୍ତି ତାଙ୍କ ବାପଙ୍କୁ ଯେତେବେଳେ ବାଉନବର୍ଷ ବୟସ ଓ ବୋଉଙ୍କୁ ଏକଚାଳିଶ ବର୍ଷ ବୟସ ସେତେବେଳେ ସେ ତାଙ୍କର କୋଳ ମଣ୍ଡନ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କଠାରୁ ବଡ଼ ଭଉଣୀ ପଚିଶି ବର୍ଷ ବଡ଼ ଥିଲେ । ତେଣୁ ଅତି ଅଳ୍ପାଳରେ ବଢ଼ିଥିଲେ । ଏଥୁପାଇଁ ହିଁ ଟିକେ କଥାରେ ସେ ଭରିଯାଉଥିଲେ, କାନ୍ଦି ପକାଉଥିଲେ । ସ୍କୁଲରେ କେତେବେଳେ ସାର କ'ଣ ପଚାରିଲେ ତରି ଯାଇଥିଲେ । ବାପଙ୍କ ସହିତ କ'ଣ ଖାଇଛି ବୋଲି ସାର ପଚାରିଲେ ବୋଲି ସେବିନ ତରି ଯାଇଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ବିବାହ ଅନ୍ତେ ପାଠପଢ଼ିଛନ୍ତି । ଏତେ ବେଳକୁ ଝିଅର ମାଆମଧ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ତେଣୁ ଏହା ତାଙ୍କ ଜୀବନର ଏକ ବଡ଼ ସଂଘର୍ଷ ନିଶ୍ଚୟ ।

ଏହି ପ୍ରକାରେ ଯେଉଁମାନେ ସବୁ ତାଙ୍କ ଆମ୍ବଜୀବନୀ ଲେଖୁ ଯାଇଅଛନ୍ତି, ସେଥିରେ ତାଙ୍କ ଜୀବନରେ ସେମାନେ ସଂଘର୍ଷ କରିଥିବା କଥା ଲେଖିଛନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟ କାହା ଜୀବନରେ କେଉଁ ଧରଣର ସମସ୍ୟା ଆସିଥିବା ତାହା ପରମରଠାରୁ ଭିନ୍ନ ହେବା ସାଜାରିବି । କିନ୍ତୁ ତାହାକୁ ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବା ସକାଶେ ସଂଗ୍ରାମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ହିଁ ପଡ଼ିବ । ଏହା ଥରେ ନୁହେଁ ଏହି ପ୍ରକାରେ ବାନ୍ୟର କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ଏହି ଜୀବନ ଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତେଣୁ ପ୍ରକାରାନ୍ତରେ କୁହାଯାଇପାରେ ଜୀବନର ମାନେ ହିଁ ସଂଘର୍ଷ ।

ଜଗତକୁ ଅନୁଭବ କରିବାର କଥା :

ଏହି ବିଶାଳ ଜଗତକୁ ବୁଝିବା ଏହି ଶୁଦ୍ଧମାନବଳ ସକାଶେ କେବେହେଲେ ମଧ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧ ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ସେ ସମୂର୍ଧ ଭାବରେ ବୁଝି ନ ପାରିଲେ ମଧ୍ୟ ନିଜର ସାଧନରେ ବୁଝିବା ସକାଶେ ତାହାର ପ୍ରଯାସ ଅବ୍ୟାହତ ରଖୁ ଆସିଛି । ଏହି ଧରାପୃଷ୍ଠରେ ଜାତ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ମଣିଷ ଏହାକୁ କିଛି ନା କିଛି ମାତ୍ରାରେ ବୁଝିଥାନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟ କିଏ କେଉଁ ପ୍ରକାରେ ବୁଝେ । ବୁଝିବାରେ ଏହି ଭିନ୍ନତାକୁ ନେଇ କାହାକୁ ଏହା ‘ସୁଖ ଓ ଆନନ୍ଦ’ର ବୋଲି ଦୃଶ୍ୟମାନ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ଅନ୍ୟ କାହା ଦୃଷ୍ଟିରେ ଏହା ବିଶାଦରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏହି କଥା କହିଲା ବେଳକୁ ସାନ୍ତ୍ଵା ଭାଷାର ସେହି ଲୋକୋକ୍ତି ମନେ ପଡ଼ିଯାଉଥାନ୍ତି-‘ଧାରତି ପୁରୀତରଦମ ଧାରତିଶ୍ଵେତା’ ଅର୍ଥାତ୍ ସେମାନଙ୍କ ବିଷରରେ ଏହି ଧରତୀ ବା ପୃଥିବୀ ହେଉଛି ଏକ ରଣପୁରୀ । ଏଠାକୁ ଯେଉଁମାନେ ଆସନ୍ତି ସେମାନେ ନିଶ୍ଚୟ ରଣପୁରୀ ହିଁ ହେବେ । ମନୁଷ୍ୟ ମାତୃଗର୍ଭରେ ଭୂଣ ରୂପରେ ସଞ୍ଚରିତ ହେବା ପାଖରୁ ମଲାୟାଏ ସେ କେତେ ପ୍ରକାର ରଣ କେଉଁମାନଙ୍କ ପାଖରୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ ତାହା ନିଜେ ମଧ୍ୟ ହିସାବ ରଖିବାକୁ ଅସମର୍ଥ । କେବଳ ଏତିକି ଜାଣେ ଏହି ରଣପୁରୀକୁ ଆସି ସେ ରଣୀ ହୋଇ ଯାଇଥାନ୍ତି ।

ସହିତିଯକଟିଏ ଏହି ଜଗତକୁ କେଉଁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖେ, କ'ଣ ସେ ଅନୁଭବ କରେ ତାହା ତାହାର ଲେଖା ମାଧ୍ୟମରେ ପରିପ୍ରକାଶ କରେ । ସେ ଅନୁଭବ କରିଥିବା କଥାଟି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେଇଥାଏ । ଯେଉଁମାନେ ଆମ୍ବଜୀବନୀ ଲେଖିଛନ୍ତି ସେମାନେ ତାଙ୍କର ଲେଖାମାଧ୍ୟମରେ ତାହା ହିଁ କରିଥିବା ପରି ଜଣାଯାଇଥାଏ । ଏହି ଯେପରିକି ପ୍ରଫେସର ବୈଷ୍ଣବ ରଣଣ ସାମଳ କୁହୁଟି, ସେ ହେଉଛନ୍ତି ଜଣେ ବଣ ବାଟେ କାହାରେ ନାହାନ୍ତି, ନଥିଲେ । ଖୁବ ପିଲାଦିନେ ବାପଙ୍କୁ ହରାଇ ଗଣବାସ, ଗାଇରଖା ଜତ୍ୟାଦି ଭିତର ଦେଇ ପାଠ ପଡ଼ି କେତେ କେତେ ସ୍ତର ଦେଇ ଏବେ ଏକ ଘ୍ରାନରେ ପହଞ୍ଚାନ୍ତି । ଏବେ ମଧ୍ୟ ଅନୁଭବ କରୁଛି ମୋର କେହି ନାହାନ୍ତି ।” ଅର୍ଥାତ୍ ଏହି କଥା ମାଧ୍ୟମରେ ସେ

ତାହା ହିଁ କହିବାକୁ ଚାହିଁଛନ୍ତି; ଏହି ଜଗତରେ କେହି କାହାରି ନୁହିଁଛି । ସମସ୍ତେ ହେଉଛନ୍ତି ଏକାକୀ । କଥାଟି ନୂଆ ହୋଇ ନପାରେ, କିନ୍ତୁ ଜଣେ ନିଜ ବାସ୍ତବ ଜୀବନରେ ଏହାକୁ ଅନୁଭବ କରିବା ପରେ ମତବ୍ୟ ଦେବା ଅଧିକ ଗ୍ରହଣ୍ୟୋଗ୍ୟ ମନେହୁଏ ।

ପ୍ରାଥମିକ କବିତା ବାରିକ ତାଙ୍କ ଅନୁଭବର କଥା ଲେଖନ୍ତ କରିବାକୁ ଯାଇ ଲେଖୁଛନ୍ତି- “ମୋ ଶୁଦ୍ଧ ଅନୁଭୂତିର ଜୀବନ ଭିତରେ ଏତିକି ବୁଝିଛି ଆମେ ସମସ୍ତେ ଜଣେ ଜଣେ ମାତ୍ର ଧରାନ୍ତି ମାତ୍ର । ସାଂସାରିକ ସମ୍ବ୍ରଦେ ସୁଖର ଜାଳ ପିଞ୍ଜି ହିଁ କରିଯାଏ ସାରା ଜୀବନ । ନା ମିଳେ ସଫଳତା ନା ସାର୍ଥକତା । ବରଂ ଆମେ ସବୁ ପାଇବା ଭିତରେ ବଡ଼ ନିଃସଙ୍ଗ ହୋଇଯାଉ । ସାର୍ଥପର ବି ପାଇବୁ । ଅତିମ ଆଶା ପୂରଣ ହେଲାବେଳକୁ ବା ହେବା ଆଗରୁ ମୃତ୍ୟୁ ତାର ଘଣ୍ଟି ବଜାଇ ଦେଇଥାଏ । ଅପୂର୍ବ ହୋଇ ରହିଯାଏ ଖାଲି ଆଶା, ସ୍ଵପ୍ନ, ଭଲପାଇବା । ଆଣ୍ଟିର୍ : ବଥାପି ମଣିଷ ପ୍ରିୟବନେକୁ ହରାଇ ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ସଲଖ ଠିଆ ହୁଏ । ପୃଷ୍ଠା-୭ । ଅର୍ଥାତ୍ ଏହି ମନୁଷ୍ୟ ଯିଏ ନିଜକୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠଜୀବ କହି ଗର୍ବ ଅନୁଭବ କରୁଥାଏ ବାସ୍ତବରେ ସେ କେତେ ଅସହାୟ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଗହଣରେ ଆଜ ମଧ୍ୟ ସେ ନିଃସଙ୍ଗ । ନିଜ ପ୍ରିୟଜନଙ୍କୁ ହରାଇ ମଧ୍ୟ ଜୀବନପ୍ରତି ମୋହ ହେବୁ । ସେ ବଞ୍ଚେ ନିଜପାଇଁ ।

ସଦିଲ୍ଲାର ସହସ୍ରଧାରାରେ ପ୍ରଫେସର ସଂଘମିତ୍ରା ମିଶ୍ର ନିଜ ଅନୁଭବର କଥାକୁ ନେଇ ଲେଖନ୍ତି- “ ମୋ ପରମାର୍ଥ ମୋତେ କୃତଙ୍କ ହେବାକୁ ଶିଖାଇଛି । ମୋ ବାପା, ମାଆ ନାନୀ, ସ୍ଥାନୀ, ଶାଶ୍ଵତ, ଶଶ୍ଵତ, ଦେହଶୂନ୍ୟ, ଯାଆ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗୁରୁଜନ, ମୋ ଶିକ୍ଷକମାନେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଖରେ ମୁଁ ରଣୀ । ଏ ରଣ ପରିଶୋଧ କରି ହୁଏନି । ଖାଲି ସ୍ଵାକ୍ଷର କରିବାକୁ ହୁଏ । ଅର୍ଥାତ୍ ଏ ସଂସାରରେ ଗୁରୁ ସ୍ଥାନୀୟ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କ ପାଖରୁ ଯେଉଁ ରଣ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥାଏ, ତାହା କେବେହେଲେ ମଧ୍ୟ ଫେରାଇ ହୁଏ ନାହିଁ । କେବଳ ସେହି ରଣକୁ ମାନି ନେବାକୁ ହୁଏ । ତାହାକୁ ମାନ୍ୟତା ଦେବାକୁ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ସମସ୍ତେ ଏହି ଜଗତରେ ରଣଗ୍ରହଣ । ଏହି ଜଗତ ବାସ୍ତବରେ ଏକ ରଣପୁରୀ ।

ବୈଚିତ୍ରମ୍ୟ ଏ ଜଗତ ! ଏ ଜଗତକୁ ବୁଝିବା, ଜାଣିବା, ଏହାର ରହସ୍ୟକୁ ଉନ୍ନୋଚନ କରିବା ଏହା ଏକ

ଅସମବ ବ୍ୟାପାର । ଏହା ଜାଣି ମଧ୍ୟ ମନୁଷ୍ୟ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଜକୁ ନିଯୋଜିତ କରି ଆସିଛି । ଆଉ ଏହାକୁ ନ ବୁଝିପାରି ସେଥିରେ ସେ ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରିଛି । ଏଥିରେ ଅନୁଶୋଚନା ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ । ନିଜର ଆୟ ଜୀବନାରେ ନିଜ ଅନୁଭବର କଥା କହୁ କହୁ ଜୀବନୀକାର ସେହି ଜଗତର କଥା ହିଁ କହିଦେଇଥାଏ । ଯାହାକୁ ସେ ନିଜେ ଅନୁଭବ କରିଛି । କିନ୍ତୁ ! ସତରେ ତାହା କ’ଣ ଜଗତର ବାସ୍ତବ ରୂପ ! ଉତ୍ତରରେ ଆମେ ସମସ୍ତେ ବୋଧନ୍ତୁ ଏକମତ ହେବା ଏହା ନୁହେଁ । ଏହା ତାଙ୍କର ଅନୁଭବ ମାତ୍ର ।

ନିଜକୁ ସମୀକ୍ଷା କରିବାର କଥା :-

କେତେକଙ୍କ ମତରେ ଆମ୍ବଜୀବନୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଲେଖକ କେବଳ ନିଜକୁ ପ୍ରଭାବ ଏବଂ ପ୍ରସାର କରିଥାଏ । କେତେକ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ଆୟ ବଢ଼ିମା ବୋଲି ଅଭିହିତ କରିଥାନ୍ତି । ବାର୍ଷାତିଶୀଳ ପରି ଜଣେ ବିଦ୍ୟାନ all autobiographies are lies. (ସବୁ ଆମ୍ବଜୀବନୀ ମିଥ୍ୟା ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିଅଛନ୍ତି) । କିନ୍ତୁ ଏହି ସବୁ ମତବ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସତ୍ୟ ନୁହେଁ । ଯେଉଁ ଲେଖକମାନେ ମହତ୍ୱ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖି ଏହା ଲେଖନ୍ତି ପ୍ରକୃତ ପକ୍ଷରେ ସେମାନେ ନିଜେ ନିଜକୁ ସମୀକ୍ଷା କରିଥାନ୍ତି । ଅର୍ଥାତ୍ ଏହା ଏକ ଆୟ ସମୀକ୍ଷା ମାତ୍ର । ଏହି ସମୀକ୍ଷା ମାଧ୍ୟମରେ ସେମାନେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପ୍ରେରଣା ପ୍ରଦାନ କରିଥାନ୍ତି । ଏହାର ନିଦର୍ଶନ ସ୍ଵରୂପ କବିତା ବାରିକଙ୍କ ଆମ୍ବଜୀବନୀ ‘ନିଜ କଥା’ର ଉତ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରେ- “ମୋର ବେଳେ ବେଳେ ମନେ ହୁଏ ମୋ ଜୀବନ ଦୀପରୁ କ୍ରମଶଃ ତେଲ ସରି ଆସୁଛି । ହେଲେ ମୋର ଯେ ଅନେକ କିଛି କହିବାର ଅଛି, ଜାଣିବାର ଅଛି, ପଢ଼ିବାର ଅଛି, ଲେଖିବାର ଅଛି । ମୋ ହାତରେ ସତରେ କ’ଣ ସମୟ ଶୁଣି କମ ? ଏହା ହିଁ ଯଦି ସତତୁ ତା ହେଲେ ନିଜକୁ ପ୍ରକାଶ ନ କରି ପାରିବାର ଅବଶ୍ୟକ ରହିଯିବ । ତେଣୁ ଏଯାଏ ବଞ୍ଚ ଆସିଥିବା ଜୀବନକୁ ନେଇ କିଛି ଅଙ୍ଗେ ଲିରା କଥା ଲେଖାଯାଉ । ସେଥିରେ କ’ଣ ଅଛି ? ଜୀବନ ଅଛି ଯେତେବେଳେ ମରଣ ତ ଆସିବ । ସକାଳ ଆସିଲେ ନିଷେଷ ସଞ୍ଚ ହେବ ।” (ପୃଷ୍ଠା-୯)

ଲେଖକା ଏଥରେ ନିଜକୁ ସମାଜା କରିବାକୁ ଯାଇ
ନିଜ ଜୀବନର ଅନିଷ୍ଟତା କଥା କହିଅଛନ୍ତି । ଯାହା ପ୍ରତ୍ୟେକ
ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ ସକାଶେ ପ୍ରକୃୟ । ପୁନଃ ନିଜ ଜୀବନର କାର୍ଯ୍ୟ
କଥାମାନ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । ଶେଷରେ ମୁହଁକୁ ଏକ ସାଭାବିକ
କଥା ଜୀବରେ ଗ୍ରହଣ କରିଅଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ନିଜ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରଦାନ
କରିଥିବା ମତବ୍ୟଟି ବାସ୍ତବରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସତେତନଶାଳ ମଣିଷଙ୍କ
ପାଇଁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଏକ ପ୍ରେରଣାର ଉପ୍ରେସନ୍ ।

ପ୍ରଫେସର ବୈଷ୍ଣବ ଚରଣ ସାହଳ ତାଙ୍କ ଆୟୁଜୀବନୀ
ପୁଷ୍ଟକରେ ନିଜେ କାହିଁକି ଲେଖନ୍ତି ଏହାର ସମାଜା କରିବାକୁ
ଯାଇ ମତବ୍ୟ ଦିଅନ୍ତି- “ସାହିତ୍ୟ ଏମିତି ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟ ଯେଉଁଠି
ସମସ୍ତେ ସମାନ । ସେଠି ରାଜା-ପ୍ରଜା, ଧନୀ-ଦରିଦ୍ର, ଜାତି-ଅଜାତି
ସବୁ ସମାନ । ଗୋଟାଏ ଅନାବିଳ ସହାନୁଭୂତି ସେଠି ଫଳୁ ପରି
ହରିଯାଇଥାଏ । ସାହିତ୍ୟର ବାହୁ ସଦା ପ୍ରସାରିତ ସମସ୍ତଙ୍କୁ
ଆପଣେର ନେବା ପାଇଁ । ଯେଉଁଠି ସାହିତ୍ୟ ନାରେ ବାହାଦୁରୀ
ଦେଖାଇବାର ପ୍ରବଣତାଟିଏ ପ୍ରକାଶ ପାଏ ସେଇଠି ଭେଦ
ଆସିଥାଏ । ସଜା ସାହିତ୍ୟ ଓ ସାହିତ୍ୟକ ସକଳ ଭେଦରୁ ଉର୍ଦ୍ଦ୍ରେ
ତା’ର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଭେଦରେ ଅଭେଦ, ଅନେକରେ ଝାକ୍ୟ, ଯାବଡ଼ୀୟ
ବିଭକ୍ତ ସତା ଭିତରେ ଏକ ଅବିଭକ୍ତ ସତାର ପ୍ରତିଷ୍ଠା । ଏହି
କାରଣରୁ ମୁଁ ଭଲପାଏ ସାହିତ୍ୟକୁ ଓ ଲେଖେ ମଧ୍ୟ କିଛି ।”

ସାହିତ୍ୟ ଓ ସାହିତ୍ୟକଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ତାଙ୍କର ଏହି
ମତବ୍ୟଟି ପ୍ରକୃତ ପକ୍ଷରେ ପୃଥିବୀର ସମସ୍ତ ସାହିତ୍ୟର ସାଧକଙ୍କ
ସକାଶେ ଗ୍ରହଣ ଯୋଗ୍ୟ । କାରଣ ଏମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ସମସ୍ତ
ସଂକାର୍ଯ୍ୟଟାରୁ ଉର୍ଦ୍ଦ୍ରେ । ଏହି ପ୍ରକାରେ ଆୟୁଜୀବନୀକାରଣରେ
ସେମାନଙ୍କ ଆୟୁ ଜୀବନୀରେ ନିଜକୁ ସମାଜା କରିବାକୁ ଯାଇ
ଯେଉଁ ସବୁ ମତ ଓ ମତବ୍ୟମାନ ପ୍ରଦାନ କରିଥାନ୍ତି, ତାହା
ବାସ୍ତବରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ସକାଶେ ଉଦ୍‌ଦେଶ ।

ଆଜିର ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ଆୟୁଜୀବନୀର ଆବଶ୍ୟକତା
ରହିଛି । କାରଣ ଏହି ଆୟୁଜୀବନୀଗୁଡ଼ିକ ଆୟୁଜୀବନୀକାରଙ୍କୁ
କେବଳ ପରିଚିତ କରାଇବା ସକାଶେ ସାହିତ ନଥାଏ । ସେଥରେ
ମଧ୍ୟ ରହିଥାଏ ତଥାକଥୃତ ସମୟର ଅନେକ ଘଟଣାବଳୀ ।
ଯାହାକୁ ସେହି ଅଞ୍ଚଳର ଜତିହାସ ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇପାରେ ।
ଏଥୁ ସହିତ ଲେଖକ ନିଜକୁ ଯେପରି ଭାବେ ବିଶ୍ଵେଷଣ କରିଥାନ୍ତି
ତାହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସକାଶେ ପ୍ରେରଣାଦାୟକ । କାରଣ
ପ୍ରତ୍ୟେକ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ ଜୀବନରେ କିଛି ନା କିଛି ମହତ୍ୱ ଘଟଣାବଳୀ
ରହିଛି ଯାହା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରେରଣାର ଉପ୍ରେସନ୍ ।

ସହାୟକ ପ୍ରଫେସର
ସ୍ଥାନକୋରର ଅଭିଆ ଭାଷା ଓ ସାହିତ୍ୟ ବିଭାଗ,
ସମ୍ବଲପୁର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ଜ୍ୟୋତିବିହାର,
ଭୁଲ୍ଲା - ୭୭୮୦୧୯